

THEY DON'T MAKE GT'S ANYMORE

Een e-mail van Nina Graziosi in de inbox: of ik belangstelling heb voor foto's en een verhaal over haar reis naar Italië in haar Jaguar E-type. Het leek de redactie best wel bijzonder om een verhaal te schrijven over de reis van een vrouw in haar eentje naar Italië. Alle reden voor een interview, waarbij bleek dat het verhaal nog bijzonderder was. Een verhaal over Jaguar, het leven en de bijzondere rol van een Jaguar XKR, en ook nog een beetje over de reis.

Tekst Robbert Moree; fotografie Nina Graziosi en Robbert Moree

Prachtige beelden van een Golden Sand-kleurige E-type in de Zwitserse Alpen, en van de Alpen gefotografeerd vanuit de E-type. Die vormen het begin van dit verhaal, en de reden voor een reis naar Den Haag, waar in het Benoordenhout, niet ver van het Oostduinpark, Nina Graziosi woont. In een karaktervol Haags appartementengebouw uit de jaren '20 van de vorige eeuw, en natuurlijk met een garagebox bij de flat. Een Jaguar slaapt immers graag binnen.

Graziosi werd geboren uit een Italiaanse vader, die diplomaat was, en een Nederlandse moeder. Ze groeide op in Nederland. 'Dat was best bijzonder, omdat ik een product ben van twee culturen. En dat betekent leven met verschillende waarden en normen. Bijvoorbeeld het begrip 'eerlijk' betekent in Nederland dat je eerlijk alles vertelt. In Italië betekent eerlijk dat je niet liegt. Het betekent niet dat je alles moet vertellen.' En zo zijn er meer zaken in de opvoeding die anders zijn. Bijvoorbeeld familie. De familie is alles. Dus wordt in de jaren '60 de Italiaanse familie van vaders kant jaarlijks bezocht. Per auto natuurlijk. Dat betekende met vader, moeder en drie kinderen op de achterbank van een Fiat 850 door Duitsland rijden. Meestal vlak voor de grens met Zwitserland overnachten. Dan een dag over de bergpassen door Zwitserland en dan – als het meezat – de derde dag arriveren bij de familie, die ten zuiden van Rome woonde.

'Het waren de tijden dat een airco nog luxe was en die luxe had het Fiatje niet. Dus was het flink warm in de zomer met meer dan 30 graden en met z'n drieën op de smalle achterbank. Daarnaast was het de tijd dat vaders er nog flink op los rookten, dus die reizen kennen mooie herinneringen, maar ook een zeker reisleed. Reisleed dat Graziosi in haar E-type een stuk minder ervaart.

Vanwege die Italiaanse roots waren de eerste auto's van Graziosi natuurlijk ook Italiaans. Eerst een oude appelgroene Fiat van haar moeder, die in slechte staat was, daarna een Fiat Panda 85 en vervolgens een Punto en een Barchetta. Toen kwamen er kinderen en moest het iets ruimer worden. Ze koos voor een Fiat Coupé 5 cilinder, waar de kinderen net in pasten en waarmee ze 300.000 km heeft gereden. 'Een enorm fijne en betrouwbare auto' stelt Graziosi tevreden vast.

Jaguar XKR en E-type

Pas in 1998 kwam de eerste Jaguar, een XKR. Een auto die een diepe wens was. Als jonge tweedehands gekocht: 'Ik ben nog steeds enthousiast over het geluid van die auto en de power. Om maar te zwijgen van het design.' Graziosi vervolgt: 'Deze auto is van enorme betekenis voor me geweest. Ik heb er 300.000 km mee gereden en veel langere reizen mee gemaakt. Ook hielp de auto me door een moeilijke fase in mijn leven. Het is de auto waar ik als man instapte en uiteindelijk als vrouw uitstapte. Dat was voor veel mensen een hele uitdaging om mee te dealen, niet in de laatste plaats voor mezelf. Deze auto, met z'n vrouwelijke lijnen en zijn mannelijke power staat echt symbool voor die periode.'

Gaziosi reed graag flink door met de auto. Ze vertelt: 'Op een keer kwam ik uit Berlijn en had er flink de sokken in. 180 km/uur en meer zal ik maar zeggen. Het was twee uur 's nachts en ook in Nederland trapte ik redelijk door.'

Op de Utrechtse baan werd ik staande gehouden door de politie. Ze vertelden dat ze me sinds Utrecht probeerden in te halen. Ze stelden vast dat ik gemiddeld tenminste 155 km/uur reed. Ik beaamde dat maar, want het zou zomaar meer kunnen zijn geweest. Gevolg was wel dat ik tijdelijk m'n rijbewijs kwijt was.' Tegenwoordig rijdt Graziosi naar eigen zeggen rustiger en hooguit korte stukjes hard. Dat ligt misschien ook aan de auto die ze nu rijdt. 'Na de XKR wilde ik een Fisker Karma, maar de levertijd was nogal lang, dus heb ik een tijd een 2006 XK coupé gereden. Een van de fijnste auto's die ik ooit heb gehad. Toen de Fisker werd geleverd, reed ik daar een tijd mee. De Fisker rijdt fijn, maar ik miste de Jaguar.' Graziosi keek bij Jaguar eens naar het programma auto's in 2014 en reed proef in een F-Type: 'Die auto is veel te sportief. Hard geveerd en meer een sportwagen. Ik hou meer van de GT's. Dus het leek erop dat ik niet zou kunnen slagen.' Intussen had Graziosi voor haar binnenhuisarchitectenbureau een paar BMW's i3 aangeschaft en daarmee reed ze de meeste zakelijke kilometers. 'Nu Jaguar geen moderne GT had, ben ik gaan kijken naar een klassieke Jaguar GT en kwam uit bij een E-type. Deskundigen vertelden me dat een serie 1,5 voor mij de beste mix zou leveren qua ontwikkelfase van de E-type.' Dus begon een zoektocht naar een E-type serie 1,5. En dat bleek niet eenvoudig. Graziosi heeft een paar jaar gezocht naar een redelijk betaalbare E-type die technisch en optisch in een goede conditie was.

'BIJVOORBEELD HET BEGRIP
'EERLIJK' BETEKENT IN
NEDERLAND DAT JE EERLIJK
ALLES VERTELT. IN ITALIË
BETEKENT EERLIJK DAT JE NIET
LIEGT. HET BETEKENT NIET DAT
JE ALLES MOET VERTELLEN.'

In de praktijk bleek dat of de auto slecht was, of in veel gevallen waren de prijzen optimistisch hoog. Graziosi besloot toen dat een E-type niet voor haar was weggelegd. 'Maar op een mooie dag in 2016, belde een vriend die had meegeholpen met zoeken, dat hij een heel aardig exemplaar had gevonden. 'Ik wees zijn vriendelijke aanbod af, maar na een paar weken begon het toch te kriebelen en vroeg ik of de auto er nog was. Dat bleek het geval en toen heb ik die E-type gekocht. De auto was voor mij aantrekkelijk omdat het een E-type FHC was en vooral omdat de auto ook nog eens uit Italië kwam en dat is zeker een bonus. De eerste eigenaar was Giuseppe Bozzola, die de auto in Engeland kocht en liet verschepen naar Nigeria. Speciaal vanwege de hoge temperatuur daar is bijvoorbeeld een grotere oliekoeler gemonteerd. De tweede eigenaar was Roberto Fosson die met de auto in Noord-Italië rondreed.'

Design E-type

Graziosi houdt zich haar hele loopbaan al bezig met design en wil desgevraagd best ingaan op het design van de E-type. 'Allereerst ben ik het niet eens met Ferrari-oprichter Enzo. De E-type is niet de mooiste auto ter wereld. Daarvoor kent hij te veel designfouten. Te lange neus, de cabine is te kort en staat te ver naar achteren, de wielen staan te ver naar binnen. Kortom, vanuit het oogpunt van design klopt er weinig van. Dat zegt echter niets over de aantrekkelijkheid van het ontwerp. Juist doordat het design niet klopt, val je er ook op

EEN E-TYPE DAARENTEGEN
KENT EEN HOGE ESTHETISCHE
DUURZAAMHEID. HET ZIJN
AUTO'S WAARVAN JE KUNT
HOUDEN. AUTO'S DIE JE LAAT
REPAREREN EN RESTAUREREN.

en roept de E-type ontegenzeggelijk sympathie op. Het is een auto met karakter, het design en de motorisatie doet je hart sneller kloppen.'

Dagelijks rijdt Graziosi in een BMW i3. Volgens Graziosi ook een auto die design technisch spanning oproept en daardoor karakter heeft.

Graziosi vervolgt: 'Bij het design van een auto word je geconfronteerd met de vraag wat esthetisch en praktisch mogelijk is qua ontwerp. Als je echt teruggaat naar de basis van het auto-ontwerp, zijn de carrosserievormen grosso modo gelijk. De styling is wel anders. Styling is het design van de details. Ik heb het daarom ook wel over de esthetische duurzaamheid. Dat is niet de ecologische footprint van een auto. Die is gebaseerd op vaak fiscale gronden. Daarom werd de Toyota Prius veel verkocht. Een fiscaal aantrekkelijke auto, maar geen auto waarvan je kunt houden. Er is geen emotie, dus hebben we geen probleem de auto weer weg te doen; de esthetische duurzaamheid van zo'n Prius is dus beperkt.' Een E-type daarentegen kent een hoge esthetische duurzaamheid. Het zijn auto's waarvan je kunt houden. Auto's die je laat repareren en restaureren. Esthetisch dus heel duurzame producten, die meerdere generaties kunnen bekoren.'

Een auto kun je daarom best ook met mode vergelijken, vindt Graziosi en illustreert dat met een voorbeeld: 'Je zou Jaguar qua design als het begin van haute culture kunnen beschouwen. Porsche daarentegen is de meest luxueuze versie van confectie die je kunt kopen.'

Italiëreis

Na enkele boeiende omzwervingen komen we te spreken over de aanleiding van dit gesprek; de reis naar Italië. Vindt Graziosi het niet spannend om in haar eentje per E-type naar Italië te reizen? 'Dat valt best mee, omdat ik me heel goed voorbereid, reageert ze. Ik doe veel aan preventief onderhoud en voor zo'n reis moet alles rond brandstofsysteem en remsysteem helemaal in orde zijn. Ik zweer dan ook bij silicone slangen in plaats van rubber slangen. Ook de remcilinder werd dus vervangen.' Graziosi is nu twee keer met de E-type naar Italië geweest en dat ging eigenlijk probleemloos: 'Ik heb een nieuwe aluminium radiator laten monteren voor betere koeling, waardoor ik in files in Italië met 40 graden geen enkel probleem heb en de auto heeft elektronische ontsteking.'

'De eerste keer vond ik de wegligging van de E-type niet geweldig en dat maakte rijden in de bergen en op Italiaanse landwegen niet zo fijn. Dat kwam – zo bleek later – door 15 jaar oude banden die hard waren geworden. Dus kwamen er nieuwe banden, heb ik alle rubbers laten vervangen en nieuwe Koni classics laten monteren. Daarna was het alsof ik een nieuwe auto had. Wat een verbetering van de wegligging! Ik kijk uit naar de volgende Italiëreis over bochtige wegen'. Die harde oude banden waren ondanks een goed profiel best gevaarlijk, zo merkte Graziosi toen ze thuiskwam: 'een dag daarna had ik een lekke band en een dag later weer. De banden waren serieus slecht. Best beangstigend, als je bedenkt dat ik op de terugreis met 160 km/uur op de Autobahn richting huis reed.

Ik moet er niet aan denken als ik toen een klapband zou hebben gehad.'

Die lange ritten zijn wel goed voor je gemiddelde brandstofverbruik, zegt Graziosi. 'Ik rijdt ongeveer 1 op 9. Omdat ik stevig doorrijd, ligt het olieverbruik rond de liter per 2000 kilometer.'

'Jacky, dat is de bijnaam van mijn E-type, voegt echt iets toe aan mijn reizen naar Italië. Het brengt oude herinneringen terug aan de reizen met mijn ouders in de kleine Fiat Coupé. In mijn jeugd was de E-type mijn droomauto en nu rijdt ik er mee naar het land van mijn grootouders. Het land waar ze tegen de E-type 'bella macchina' zeggen en tegen mij 'bella donna'. Zoals Catharine Deneuve zei: 'Het leven is niets meer waard zonder verleiden.'